

Verslag

Onderwerp: Gebiedsbijeenkomst aanpassing benedenloop Zeegerserloopje

Datum: 1 juli 2019

Projectnummer: 356720

Referentienummer: Verslag gebiedsbijeenkomst

Zeegerserloopje 5 juni 2019.docx

Plaats en datum: Schipborg, 5 juni 2019

1 Doel en aanleiding

1.1 Opening en doel van de bijeenkomst

Piet Riemersma, projectleider van Sweco, heet iedereen van harte welkom en geeft een korte toelichting op het doel van de avond.

Waterschap Hunze en Aa's is gestart met het Pilotproject Beekverhoging Drentsche Aa, waar ook het meest benedenstroomse deel van het Zeegerserloopje deel van uitmaakt. Het waterschap wil graag uitleg geven over dit project en tips en zorgpunten van belanghebbenden en geïnteresseerden horen. Deze avond is bedoeld als startbijeenkomst. Het waterschap wil de inwoners graag informeren over de doelen, uitgangspunten, kaders en eerste analyses van het gebied. Tijdens deze bijeenkomst hoort het waterschap graag hoe de inwoners aankijken tegen het project. Wat zijn de wensen, zorgpunten, aandachtspunten en kansen vanuit de omgeving? Waterschap Hunze en Aa's ontvangt graag input voor het ontwerpproces waarin de plannen verder zullen worden uitgewerkt.

De gebiedsbijeenkomst is een tweede stap in het planproces. De eerste stap 'het verzamelen van beschikbare informatie en een basisanalyse van de haalbaarheid' is inmiddels afgerond. De resultaten hiervan worden vanavond gedeeld. Na deze bijeenkomst vinden zullen keukentafelgesprekken plaatsvinden met direct belanghebbenden. Eind 2019/begin 2020 zal een 2^e bijeenkomst in het gebied worden georganiseerd waarin de dan concreet uitgewerkte plannen nader zullen worden toegelicht.

De PowerPoint presentatie en het verslag van deze bijeenkomst worden beschikbaar gesteld.

1.2 Inleiding door het waterschap

Willem Kastelein, projectleider bij waterschap Hunze en Aa's, geeft een presentatie over de Beekaanpassing Zeegerserloopje. Tijdens de presentatie komen de volgende zaken aan de orde:

- aanleiding en doel project;
- opgaven;
- randvoorwaarden;
- kansen;
- mogelijkheden en onmogelijkheden;
- planproces.

De doelstellingen van het project beekaanpassing Zeegerserloopje zijn:

1. onderzoeken van de haalbaarheid van verhoging van de beekbodem;
2. in onderzoek en planuitwerking belangen en wensen van belanghebbenden
 - a. zorgvuldig afwegen en
 - b. zo goed mogelijk meenemen
 - c. en voorkomen wezenlijke schade
3. voor zover haalbaar, realiseren verhoging van beekbodem.

Het bestuur van het waterschap vindt het belangrijk dat de belangen en wensen van belanghebbenden zorgvuldig worden afgewogen en waar mogelijk mee worden genomen bij de planvorming.

De presentatie is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

1.3 Vragen tijdens inleiding

Tijdens de presentatie worden vanuit de zaal de volgende vragen gesteld en opmerkingen geplaatst:

1. V: Wat is het doel / reden voor de voorgenomen beekbodemplafondverhoging?
A: *In het kader van Programma Aanpak Stikstof (PAS)/Natura2000 zijn door de Nederlandse Rijksoverheid maatregelen opgesteld om hoge natuurwaarden te behouden en te versterken waardoor meer economische ontwikkelingsruimte ontstaat voor andere functies zoals vervoer, industrie en landbouw. De natuur in het beekdal van de Drentsche Aa heeft last van verdroging in droge perioden. De grondwaterstand zakt te ver weg onder het maaiveld waardoor bijzondere planten verdrogen en verzwakken. In combinatie met een overschot aan stikstof verdwijnen deze planten. Om de natuur te versterken zodat deze beter bestand is tegen het overschot aan stikstof is een herstelstrategie opgesteld. Eén van de maatregelen is het beperken van verdroging. Hiervoor moet de waterstand in de beek in droge perioden hoger blijven. Dit kan in het Zeegserloopje niet door het bouwen van een stuw want dan neemt de stroomsnelheid af in de beek door een grotere waterdiepte en ontstaat een migratieknelpunt voor vissen en macrofauna (kleine waterdierpjes). Dit zou in strijd zijn met de wettelijke taakopdracht van het waterschap ten aanzien van na te streven ecologische waterkwaliteit. Door de beekbodemplafond te verhogen blijft de waterdiepte en de stroomsnelheid gelijk maar wordt de waterstand hoger. Door een hogere waterstand in droge perioden zakt het grondwater minder ver naar beneden en wordt de natuur sterker.*
2. V: Het waterschap heeft een uitnodiging verstuurd met daarin een kaart met een begrenzing en het beektraject. Dit traject is langer dan in de presentatie is opgenomen. Wat is het verschil?
A: *Het pilottraject waarin maatregelen worden getroffen strekt zich uit vanaf circa 100 m bovenstrooms van het fietsbruggetje bij het labyrint tot aan de monding van het Zeegserloopje in de Schipborgerdiep. Dit traject is op kaart weergegeven in de presentatie. De mogelijke effecten reiken echter tot verder bovenstrooms tot aan de brug Hoofdweg/Hunebedstraat. Dit traject is aangegeven op de uitnodiging.*
3. V: Tijdens de presentatie wordt aangegeven dat naast het inbrengen van zand ook takken / hout in de beek wordt aangebracht op een aantal plekken. Deze takken en hout worden dan toch met de volgende onderhoudsbeurt aan de beek door het waterschap weer uit de beek gehaald?
A: *Het houtig materiaal en eventuele takkenbossen worden direct op/in de bodem van het op te hogen beektraject aangebracht om het zand dat wordt ingebracht vast te houden. Bij het onderhoud van de beek wordt door het waterschap rekening gehouden met dit houtig materiaal en wordt het niet verwijderd. In de praktijk ligt er ook wel een hout / takken in de beek maar meer rondom het waterniveau of er boven – dit vormt in de afvoer een mogelijke obstructie waardoor waterstanden hoger oplopen dan gewenst, dit wordt daarom wel verwijderd bij onderhoudswerkzaamheden.*

4. V: Kan iedereen een zienswijze indienen?
A: *Het waterschap stelt, voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd, een ontwerp projectplan Waterwet op. Deze wordt na goedkeuring door het Dagelijks Bestuur van het waterschap ter inzage gelegd. Eenieder kan hierop een zienswijze indienen. De zienswijzen worden verzameld in een reactienota en bij het vaststellen van het projectplan door het Algemeen Bestuur van het waterschap meegewogen in het besluit. Mocht u bezwaar hebben tegen dit besluit dan kunt u dit kenbaar maken bij de rechtbank via een beroepschrift indien u hierover eerder een zienswijze heeft ingediend en een aannemelijk belang heeft. Eventueel kunt u vervolgens nog in hoger beroep bij de Raad van State.*
5. V: Wat is het budget voor de uitvoering van dit project?
A: *Het totale budget voor het pilotproject beekbodemverhoging Drentsche Aa bedraagt circa € 1,3 miljoen. Dit wordt verdeeld over de drie pilottrajecten. De exacte verdeling is in dit stadium niet te geven maar hangt af van onder meer de complexiteit en omvang van de benodigde maatregelen. Daarbij moet ook rekening worden gehouden dat het traject bij het Taarlooschediep ca 4 km omvat, bij het Anloërdiepje ca 2 km en bij het Zeegserloopje ca 1 km.*
6. V: Welke grond wordt gebruikt voor het ophogen van de beekbodem?
A: *Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd grond te gebruiken die voorkomt in het gebied. Mogelijk kan dit in / nabij het plangebied worden verkregen. Bij voorkeur is de grond die wordt ingebracht arm aan voedingsstoffen.*
7. V: In de presentatie worden berekende effecten op de waterstanden weergegeven. Dit blijven theoretische berekeningen. Kan de beekbodemverhoging niet in kleinere stappen worden doorgevoerd?
A: *In het voorbereidingstraject is met grote zorgvuldigheid bepaald wat een acceptabele verhoging van de beekbodem kan zijn zonder andere belangen te schaden. Hieruit vloeit de voorgenomen 0,50 m beekbodemverhoging voor het pilottraject Zeegserloopje. Het effect op de waterstanden treedt vooral op in droge perioden met weinig afvoer. In natte perioden met veel afvoer wijzigen de waterstanden slechts beperkt. De verhoging maakt dan namelijk relatief een veel kleiner deel uit van het deel van de bedding dat wordt ingenomen door het stromende water. Het uitvoeren van de verhoging in kleinere stappen is niet gewenst omdat dan meerdere malen de beek wordt verstoord door de werkzaamheden. Mocht er als gevolg van de ingrepen overlast ontstaan dan wordt door het waterschap samen met de getroffen partij naar een oplossing gezocht. Er is een uitgebreid aantal monitoringspunten (beekwaterstanden, beekafvoer, grondwaterpeilbuizen) geïnstalleerd waarmee de huidige situatie in beeld wordt gebracht en de veranderingen als gevolg van de maatregelen worden gemeten. Hierbij zijn naast de nieuwe meetpunten ook oudere meetpunten met langjarige meetreeksen beschikbaar van het gebied.*
8. V: Waarom wordt deze maatregel voorgesteld en niet iets anders om de natuur te versterken?
A: *In de opgestelde herstelstrategie voor PAS worden naast deze maatregel ook andere maatregelen voorzien zoals beheermaatregelen. Het herstel van het hydrologisch systeem wordt echter als de belangrijkste maatregel beschouwd. Het waterschap heeft het verzoek gekregen van de provincie Drenthe om als waterbeheerder deze maatregel verder uit te werken.*
9. V: Wat is het effect van de maatregelen op de macrofauna?

A: De voorgenomen beekbodemverhoging leidt tot de gewenste hogere waterstanden in droge perioden in combinatie met behoud van de goede stromingscondities in de beek voor macrofauna. Direct na aanleg zal tijdelijk waarschijnlijk een afname van de macrofauna optreden als gevolg van het aanbrengen van het zand en het houtige materiaal maar vanuit de boven- en benedenstrooms gelegen beektrajecten zal de macrofauna zich snel weer verspreiden en herstellen. Met de inbreng van houtig materiaal ontstaat tevens meer diversiteit in bodemsubstraat waardoor de omstandigheden voor macrofauna zelfs verbeteren.

10. V: Waarom is dit traject als pilottraject gekozen?

A: in het kader van de pilot is gezocht naar drie zich van elkaar onderscheidende trajecten qua formaat, ondergrond en hoogteverloop. Hierbij is de eigendomssituatie meegenomen in de keuze. Het pilottraject Zeegersloopje ligt volledig binnen de eigendommen van Staatsbosbeheer en de omgeving met particuliere eigendommen en overige functies ligt relatief hoog ten opzichte van de beek waardoor nadelige effecten op andere functies beperkt blijven.

2 Reactieronde aanwezigen

Na de inleiding verdelen de aanwezigen zich in twee groepen en wordt met behulp van kaartmateriaal (luchtfoto, hoogtekaart) met de aanwezigen een reactieronde gehouden waarin vragen, reacties, tips, kansen en risico's worden benoemd.

De input van de twee groepen is vervolgens plenair teruggekoppeld.

2.1 Vragen

11. V: Direct bovenstrooms van de brug Hoofdweg/Hunebedstraat ligt een historische voorde in de beek. Biedt dit project kansen om deze voorde ter herstellen?

A: Dit punt wordt in de nadere uitwerking meegenomen om te bepalen of dit in het kader van de beoogde doelen een bijdrage kan leveren.

12. V: Getwijfeld wordt of de natuurwaarden in het beekdal wel zo achteruitgaan. Door het gevoerde beheer nemen deze waarden nu toch al toe?

A: Het klopt dat door het gevoerde beheer (onder meer verschralen door maaien en afvoeren) de natuurwaarden toenemen. De bedreigde waardevolle natuurtypen als tril- en overgangsvennen worden echter sterk bedreigd door verdroging. Het verhogen van de beekbodem levert een positieve bijdrage aan het beperken van de verdroging en is goed voor deze grondwaterafhankelijke natuur.

13. V: Is op voorhand wel goed te bepalen of er schade door de maatregelen gaat optreden? Er is nu al wel eens sprake van wateroverlast door water in de kruipruimte en natte percelen. Neemt dit niet verder toe als gevolg van de maatregelen?

A: De volgende stap van het project is om persoonlijke gesprekken te voeren met de eigenaren met eigendommen binnen een in de presentatie aangegeven gebied (zie ook sheet 23 van de presentatie). Er kan dan bij eventuele huidige wateroverlast worden besproken wat de oorzaak hiervan is, hoe dit kan worden verbeterd en of de voorgenomen maatregelen de problemen vergroten. Als wordt verwacht dat er sprake is van een toename van wateroverlast als gevolg van de maatregelen wordt in overleg met de desbetreffende eigenaar gezocht naar een acceptabele oplossing.

14. V: Het laaggelegen gebied langs de Veentjesweg kent nu in nattere perioden al wateroverlast. Neemt dit niet toe door de maatregelen?
A: *Deze problemen zijn bekend bij het waterschap. Dit gebied ligt ten opzichte van het Zeegserloopje enkele meters hoger dus een negatief effect als gevolg van het plan wordt niet verwacht. Oorzaak van de problemen is een voor verstopping gevoelige afwatering van dit gebied door een lange buis die een hogere rand doorsnijdt. De afvoerende watergangen zijn grotendeels schouwsloten en moeten door de aanliggende grondeigenaren in goede staat worden gehouden zodat het water er goed door weg kan lopen.*
15. V: Er is een uitgebreid meetnet ingericht. Wat nu als negatieve effecten van de maatregelen pas veel later gaan optreden? Welke garantie geeft het waterschap dan dat deze effecten worden opgelost?
A: *Het meetnet wordt meerdere jaren in stand gehouden. Door de bodemopbouw wordt verwacht dat de effecten van de maatregelen in de beek direct waarneembaar zijn en dat veranderingen van de grondwaterstanden zich vrij snel (binnen een aantal maanden) voordoen na uitvoering. Ook als negatieve effecten door de aanpassing van de beek door het waterschap pas op langere termijn optreden is het waterschap aansprakelijk voor de schade en de afhandeling daarvan overeenkomstig de Procedureverordening schadevergoeding Hunze en Aa's 2010 die ook beschikbaar is op de web-site van het waterschap.*
16. V: Wie neemt het initiatief voor een persoonlijk gesprek?
A: *Het waterschap geeft aan dat de mensen met eigendommen binnen de rood aangegeven gebiedsgrens (zie sheet 23 van in de presentatie) persoonlijk door het waterschap worden benadert voor een gesprek. Eenieder die buiten deze begrenzing eigendommen heeft maar toch behoefte heeft aan een persoonlijk gesprek met het waterschap kan zich wenden tot Willem Kastelein. Zijn telefoonnummer is 0598-693414 en zijn e-mailadres is w.kastelein@hunzeenaas.nl*
17. V: Zijn de voorgenomen maatregelen ook gunstig voor de drinkwaterwinning?
A: *De maatregelen leiden tot een verhoging van de grondwaterstanden in de directe nabijheid van de beek over een traject van circa 700 m. Een significant positief effect op de drinkwaterwinning wordt niet verwacht.*
18. V: Hebben de maatregelen effect op het recreatief gebruik van het gebied?
A: *De recreatieve voorzieningen als wegen, fietspaden en voetpaden liggen relatief hoog in het beekdal waardoor er voor deze voorzieningen geen negatieve effecten worden verwacht. Bij de nader uitwerking zal dit nog nader bekeken worden. Als mocht blijken dat er aanvullende maatregelen nodig (zoals bij voorbeeld ophogen van paden) dan zullen deze opgenomen in het plan..*

2.2 Overige opmerkingen

Een aantal aanwezigen heeft geen persoonlijke uitnodiging gekregen en hebben via burens/kennissen vernomen dat deze bijeenkomst werd georganiseerd. Ook het kaartje met de gebiedsgrens in de uitnodiging en de presentatie roept vragen op. Gepleit wordt voor een betere en bredere communicatie richting de omgeving.

Reactie: Het waterschap heeft eigenaren van percelen waar naar inschatting van het waterschap mogelijk een effect zou kunnen optreden, ook als dat maar een heel beperkt effect zou zijn, een persoonlijke uitnodiging gestuurd. Ook aan eigenaren van percelen waar een peilbuis is geplaatst is een persoonlijke uitnodiging gestuurd.

Daarnaast heeft het waterschap een uitnodiging geplaatst in het streekblad De Oostermoer.

De deelnemers aan de gebiedsbijeenkomst op 5 juni die zich hebben geregistreerd op de presentielijst krijgen het verslag toegestuurd en zullen ook een persoonlijke uitnodiging ontvangen voor de volgende gebiedsbijeenkomst.

De maatregelen in het kader van PAS worden door een deelnemer beschouwd als symptoombestrijding: het neemt de oorzaak, te veel uitstoot van stikstofverbindingen, niet weg. Vanuit dat perspectief worden nut en noodzaak van de PAS maatregelen betwijfeld.

Naast maatregelen aan de beek moeten ook maatregelen ten behoeve van de landbouw worden meegenomen.

3 Afsluiting

Een belangrijk deel van de vragen zijn op de avond beantwoord. Een aantal punten worden in de nadere uitwerking meegenomen.

Het waterschap gaat nu zaken nader uitwerken en individuele gesprekken voeren met aanliggende grondeigenaren. Daarna, naar verwachting eind dit jaar / begin volgend jaar, vindt weer een gebiedsbijeenkomst plaats waarin de resultaten worden ter bespreking zullen worden voorgelegd. .

Ter afsluiting van de avond wordt een ieder bedankt voor de inbreng en deelname.

Bijlage 1. Presentatie

Bijlage 2. Flipover vellen met uitkomsten groepsdiscussies

Bijlage 3. Kaarten met aantekeningen uit groepsdiscussies

